

Danileț proti Rumunsku, rozsudek ze dne 15. 12. 2025 - Svoboda projevu soudce a státního zástupce na sociálních sítích a její limity

Stěžovatel: Danileț

Žalovaný stát: Rumunsko

Číslo stížnosti: 16915/21

Datum: 15.12.2025

Článek Úmluvy: čl. 10

Rozhodovací formace: Velký senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: disciplinární/kárné řízení, internet, občanský projev ve veřejném zájmu, svoboda projevu/sdělovací prostředky, svoboda rozšiřovat myšlenky, svoboda zastávat názory, zachování autority a nestrannosti soudní moci

Český právní řád: čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod

§ 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů

§ 87 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů

Významnost: 1

VÝBĚR ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO SOUDU PRO LIDSKÁ PRÁVA PRO JUSTIČNÍ PRAXI Č. 2/2026

Danileț proti Rumunsku, rozsudek ze dne 15. 12. 2025

Autorský komentář

Rozsudek velkého senátu ve věci Danileț proti Rumunsku představuje významné upřesnění judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se svobody projevu soudců a státních zástupců, zejména v kontextu komunikace na sociálních sítích. Soud v něm navazuje na svou dřívější judikaturu k čl. 10 Úmluvy, zejména na rozsudek velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, Baka proti Maďarsku, č. 20261/12, a systematizuje kritéria, která je třeba uplatnit při posuzování kárných opatření soudců za jejich veřejná vyjádření.

Soud především zdůraznil, že soudci jako jednotlivci požívají ochrany svobody projevu podle čl. 10 Úmluvy, a to i v případech, kdy vystupují mimo výkon své soudní funkce. Zároveň však tato svoboda není neomezená, neboť soudci jsou vázáni povinnostmi zdrženlivosti, která souvisí s jejich rolí při ochraně důvěry veřejnosti v soudnictví. Klíčovou otázkou proto vždy zůstává, zda bylo dosaženo spravedlivé rovnováhy mezi právem soudce na svobodu projevu a legitimním zájmem státu na zachování autority a nestrannosti soudní moci.

Novým přínosem rozsudku je formulace relativně systematického souboru kritérií, která mají vnitrostátní soudy použít při posuzování projevů soudců na internetu a sociálních sítích. Soud zejména zdůraznil význam (i) obsahu a formy vyjádření, (ii) kontextu, v němž bylo učiněno, a postavení autora, (iii) následků takového vyjádření, (iv) závažnosti uložené sankce a (v) existence dostatečných procesních záruk v kárném řízení. Teprve na základě celkového posouzení těchto kritérií lze rozhodnout, zda zásah do svobody projevu splňuje požadavek „naléhavé společenské potřeby“. Mezi jednotlivými kritérii však není třeba stanovovat hierarchii ani pevné pořadí jejich posuzování. Jejich význam se totiž může lišit podle konkrétních okolností daného případu.

V projednávané věci Soud konstatoval porušení čl. 10 Úmluvy především proto, že vnitrostátní orgány nedostatečně analyzovaly kontext stěžovatelových výroků a neprokázaly, že by jeho komentáře skutečně ohrozily důvěru veřejnosti v soudnictví nebo řádné fungování justice. Významnou roli přitom hrálo i to, že stěžovatelovy příspěvky se týkaly otázek veřejného zájmu, zejména fungování demokratických institucí a legislativních změn v oblasti justice. V takových případech podle ustálené judikatury Soudu požívá svoboda projevu vysoké míry ochrany. Při posuzování druhého vyjádření stěžovatele navíc vnitrostátní orgány sice shledaly použití pojmu „*sânge în instalație*“ jako problematické, nevysvětlily však, jakým způsobem tento výraz výrazně překročil meze slušnosti. Toto nedostatečné odůvodnění pak zabránilo přezkumu daného pojmu Soudem.

Soud současně přihlédl k tomu, že stěžovatel nevystupoval v institucionální ani reprezentativní funkci, ale jako „řadový“ soudce. Tato okolnost byla jedním z relevantních faktorů při posuzování přiměřenosti zásahu, neboť postavení soudce a role, v níž vystupuje, mohou ovlivnit rozsah přípustného projevu. Ačkoli tento aspekt není v judikatuře Soudu nový, v projednávané věci jej Soud výrazněji zasadil do systematiky kritérií pro posuzování projevů soudců v digitálním prostředí a současně zdůraznil, že ani „řadoví“ soudci nejsou vyloučeni z veřejné debaty o otázkách veřejného zájmu.

Významnou roli sehrála i povaha použité platformy. Soud v této souvislosti připomněl rozdíl mezi projevy učiněnými na otevřených sociálních sítích, přístupných neurčitému okruhu osob, a projevy v uzavřeném prostředí. Otevřenost sociální sítě může zvyšovat dosah a potenciální dopady projevu, a představuje tak důležitý faktor při hodnocení jeho následků. Sama o sobě však nemůže odůvodnit kárný postih bez dalšího posouzení obsahu projevu a jeho kontextu.

Rozsudek byl přijat poměrem hlasů 10 ku 7. Zajímavým aspektem rozhodnutí jsou tak rovněž separátní stanoviska soudců, která ukazují rozdílné přístupy k vyvažování svobody projevu a povinnosti zdrženlivosti. Ve svém souhlasném stanovisku se soudce Krenc sice ztotožnil s konstatováním porušení čl. 10 Úmluvy, avšak považoval zásah za nepřiměřený především kvůli uložené sankci a jejímu odrazujícím účinku. Ve druhém souhlasném stanovisku soudci Gnatovskyy a Rădulețu naopak zdůraznili význam nově formulovaných kritérií pro praxi vnitrostátních orgánů. Naproti tomu disentní stanovisko (mj. soudkyně Šimáčkové) odmítlo závěr o porušení Úmluvy s tím, že stěžovatel byl vázán povinností zdrženlivosti a jeho výroky mohly narušit důvěru v soudnictví. Tato pluralita názorů tak potvrzuje citlivost hranice mezi legitimním veřejným projevem soudce a požadavkem zachování autority a důvěryhodnosti soudní moci. Je též zřejmé, že formu vyjádření (míru jeho expresivity) mohou nejlépe posoudit národní orgány, je však třeba, aby se i s tímto kritériem v odůvodnění svých rozhodnutí náležitě vypořádaly.

Pro české prostředí je rozsudek relevantní zejména ve vztahu ke kárné odpovědnosti soudců za chování mimo výkon funkce. Česká právní úprava v § 80 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů, stanoví povinnost soudce zdržet se všeho, co by mohlo narušit důstojnost soudcovské funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislost a nestrannost soudní moci. Při aplikaci tohoto ustanovení by tak vnitrostátní orgány měly respektovat kritéria formulovaná

v judikatuře Soudu a posuzovat případné zásahy do svobody projevu soudce s náležitou zdrženlivostí.

Rozsudek také potvrzuje obecnou zásadu, že kárná odpovědnost soudců za jejich veřejná vyjádření nesmí být uplatňována způsobem, který by mohl mít odrazující účinek na účast soudců ve veřejné debatě o otázkách týkajících se fungování právního státu a justice.

(JUDr. Robert Waltr a Mgr. Žofie Čermáková)

SKUTKOVÝ STAV

Stěžovatel byl v rozhodné době soudcem okresního soudu a zároveň výraznou veřejnou osobností rumunského justičního prostředí. Dlouhodobě se aktivně zapojoval do veřejných debat o demokracii, právním státu a fungování justice a díky svým dřívějším funkcím i mediálním vystoupením se těšil značné celostátní známosti. V lednu 2019 zveřejnil na svém facebookovém profilu, který sledovalo přibližně 50 000 uživatelů, dva příspěvky.

V prvním z příspěvků například napsal: „Možná jste si všimli řady pokusů o útoky, narušení a diskreditaci institucí, jako je Generální ředitelství pro informace a vnitřní ochranu, rumunská zpravodajská služba, policie, Národní protikorupční ředitelství ... Nejvyšší soud a armáda ... A když už mluvíme o armádě, zamysleli jste se někdy nad čl. 118 (1) Ústavy, který stanoví, že ‚armáda slouží výhradně vůli lidu za účelem zachování ... ústavní demokracie‘? Co by se stalo, kdyby jednoho dne armáda vyšla do ulic bránit ... demokracii, protože její podpora v poslední době zřejmě slábne? Překvapilo by vás, že by toto řešení bylo ... ústavní?! ...“

Druhý příspěvek obsahoval odkaz na článek s názvem: „Státní zástupce bije na poplach. Život v dnešním Rumunsku představuje obrovské riziko. Pokud jde o soudní systém, byla překročena červená čára.“ a komentář: „A tady máme státního zástupce, který má v žilách krev (sânge în instalație)^[1] a říká, co si myslí o propouštění nebezpečných vězňů, špatných nápadech našich vrcholných představitelů ohledně legislativní reformy a ‚lynčování‘ soudců a státních zástupců!“ Tyto příspěvky byly citovány médii, široce komentovány a vyvolaly výraznou veřejnou odezvu.

Kárné orgány dospěly k závěru, že první z příspěvků zpochybňoval důvěryhodnost státních institucí, neboť naznačoval jejich politické ovládání a v obecné rovině hovořil o možném zásahu armády jako prostředku k ochraně ústavní demokracie. Druhý příspěvek byl hodnocen jako nevhodný z hlediska použitého jazyka, který měl překročit meze zdrženlivosti a slušnosti očekávané od soudce. Kárný orgán dovedl kárnou odpovědnost stěžovatele a uložil mu sankci spočívající ve snížení platu o 5 % na dobu dvou měsíců, a to za porušení povinnosti zdrženlivosti a za kárné provinění bez přímého úmyslu, které mohlo mít negativní dopad na důvěru veřejnosti v soudy a na obraz justice. Rumunský Nejvyšší soud tyto závěry potvrdil.

PŘÁVNÍ POSOUZENÍ

I. ROZSAH VĚCI PŘED VELKÝM SENÁTEM

77. Podle judikatury Soudu je „věcí“ předloženou velkému senátu stížnost v rozsahu, v jakém byla senátem prohlášena za přijatelnou [viz rozsudek velkého senátu ze dne 17. 1. 2023, Fedotova a ostatní proti Rusku, č. 40792/10 a 2 další, bod 83; a rozsudek velkého senátu ze dne 27. 11. 2023, Communauté genevoise d'action syndicale (CGAS) proti Švýcarsku, č. 21881/20, bod 78, s dalšími odkazy].

78. Soud konstatuje, že senát ve svém rozsudku ze dne 20. 2. 2024 prohlásil stížnost stěžovatele podle čl. 8 Úmluvy za nepřijatelnou a za přijatelnou prohlásil pouze jeho stížnost podle čl. 10. Věc postoupená velkému senátu se proto týká posouzení důvodnosti stížnosti podle čl. 10.

II. TVRZENÉ PORUŠENÍ ČL. 10 ÚMLUVY

79. Stěžovatel tvrdil, že sankce uložená dne 7. 5. 2019 Kárnou komisí pro soudce při Nejvyšší radě soudnictví ... a potvrzená Nejvyšším soudem dne 18. 5. 2020 představovala nepřiměřený zásah do jeho práva na svobodu projevu podle čl. 10 Úmluvy, který zní:

„1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům vyžadovat udělování licencí rozhlasovým, televizním nebo filmovým podnikům.

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.“

(...)

C. Posouzení Soudu

1. Zda došlo k zásahu

117. Mezi stranami řízení není sporu o tom, že kárné opatření uložené stěžovateli představovalo zásah do jeho práva na svobodu projevu zaručeného čl. 10 odst. 1 Úmluvy. Soud nevidí důvod dospět k jinému závěru (viz ve stejném duchu rozsudek velkého senátu ze dne 16. 6. 2015, Delfi AS proti Estonsku, č. 64569/09, bod 118; rozsudek velkého senátu ze dne 14. 2. 2023, Halet proti Lucembursku, č. 21884/18, bod 108; a rozsudek velkého senátu ze dne 15. 5. 2023, Sanchez proti Francii, č. 45581/15, bod 122).

118. Takový zásah by byl v rozporu s Úmluvou, pokud by nebyl „stanoven zákonem“, nesledoval jeden nebo více legitimních cílů uvedených ve druhém odstavci čl. 10 a nebyl „nezbytný v demokratické společnosti“.

2. Zda byl zásah stanoven zákonem

a) Obecné zásady

119. Soud připomíná, že výraz „stanoven zákonem“ v čl. 10 odst. 2 Úmluvy nejen vyžaduje, aby napadené opatření mělo základ ve vnitrostátním právu, ale také odkazuje na kvalitu příslušného právního předpisu, který musí být přístupný dotčené osobě a předvídatelný, pokud jde o jeho následky (viz mimo jiné Delfi AS, cit. výše, bod 120; rozsudek velkého senátu ze dne 27. 6. 2017, Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy proti Finsku, č. 931/13, bod 142; rozsudek velkého senátu ze dne 5. 4. 2022, NIT S.R.L. proti Moldavsku, č. 28470/12, bod 158; a Sanchez, cit. výše, bod 124).

120. Pokud jde o požadavek předvídatelnosti, Soud opakovaně konstatoval, že „zákon“ ve smyslu čl. 10 odst. 2 je normou formulovanou s dostatečnou přesností, aby osoba mohla upravit své jednání. Dotčená osoba musí být schopna - v případě potřeby za pomoci odborné rady - předvídat, v rozsahu přiměřeném okolnostem, následky, které může určité jednání vyvolat. Tyto následky nemusí být předvídatelné s absolutní jistotou. Samotná skutečnost, že právní úprava přiznává určitý prostor pro uvážení, proto není neslučitelná s požadavkem předvídatelnosti, pokud je rozsah tohoto uvážení a způsob jeho výkonu dostatečně jasně vymezen s ohledem na sledovaný legitimní cíl, aby jednotlivci poskytoval přiměřenou ochranu proti svévolným zásahům (viz rozsudek velkého senátu ze dne 20. 1. 2020, Magyar Kétfarkú Kutya Párt proti Maďarsku, č. 201/17, bod 94 a tam citovaná judikatura).

Přestože je právní jistota žádoucí, může vést k nadměrné rigiditě a právo musí být schopno držet krok s měnícími se okolnostmi. Mnohé právní normy jsou proto nevyhnutelně formulovány v pojmech, které jsou do určité míry vágní a jejichž výklad a aplikace jsou otázkou praxe (viz rozsudek velkého senátu ze dne 22. 10. 2007, Lindon, Otchakovsky-Laurens a July proti Francii, č. 21279/02 a 36448/02, bod 41; Delfi AS, cit. výše, bod 121; Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy, cit. výše, bod 143; a Sanchez, cit. výše, bod 125). Míra přesnosti požadovaná po vnitrostátní právní úpravě – která nemůže předvídat všechny možné situace – závisí ve značné míře na obsahu daného právního předpisu, oblasti, kterou upravuje, a počtu a postavení osob, na něž se vztahuje (viz NIT S.R.L., cit. výše, bod 160; Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy, cit. výše, bod 144; a Delfi AS, cit. výše, bod 122).

121. Samotná existence určité nejistoty ohledně hraničních skutkových okolností proto sama o sobě nečiní právní ustanovení nepředvídatelným při jeho aplikaci. Ani pouhá skutečnost, že ustanovení připouští více než jeden výklad, neznamená, že nesplňuje požadavek „předvídatelnosti“ ve smyslu Úmluvy. Úlohou soudního rozhodování je právě rozptýlit takové interpretační pochybnosti, které přetrvávají, s ohledem na vývoj každodenní praxe (viz rozsudek velkého senátu ze dne 17. 2. 2004, Gorzelik a ostatní proti Polsku, č. 44158/98, bod 65; Magyar Kétfarkú Kutya Pár, cit. výše, bod 97; a Sanchez, cit. výše, bod 126).

122. Novost právní otázky, která dosud nebyla řešena, zejména s ohledem na předchozí rozhodnutí, není sama o sobě neslučitelná s požadavky přístupnosti a předvídatelnosti práva, pokud přijaté řešení odpovídá jednomu z možných a rozumně předvídatelných výkladů (viz Sanchez, cit. výše, bod 127; a také *mutatis mutandis* rozsudek ze dne 6. 10. 2011, Soros proti Francii, č. 50425/06, bod 58; rozsudek ze dne 6. 3. 2012, Huhtamäki proti Finsku, č. 54468/09, bod 51; a rozsudek ze dne 1. 9. 2016, X. a Y. proti Francii, č. 48158/11, bod 61).

123. Pravomoc Soudu přezkoumávat dodržování vnitrostátního práva je proto omezená, neboť především vnitrostátním orgánům, zejména soudům, přísluší vykládat a aplikovat vnitrostátní právo (viz mimo jiné Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy, cit. výše, bod 144; rozsudek velkého senátu ze dne 15. 10. 2015, Kudrevičius a ostatní proti Litvě, č. 37553/05, bod 110; a NIT S.R.L., cit. výše, bod 160). Pokud výklad není svévolný nebo zjevně nepřiměřený, úloha Soudu spočívá pouze v tom, aby ověřil, zda důsledky tohoto výkladu jsou slučitelné s Úmluvou (viz rozsudek velkého senátu ze dne 20. 3. 2018, Radomilja a ostatní proti Chorvatsku, č. 37685/10 a 22768/12, bod 149; NIT S.R.L., cit. výše, bod 160; a rozsudek ze dne 26. 3. 2020, Centre for Democracy and the Rule of Law proti Ukrajině, č. 10090/16, bod 108). V každém případě Soudu nepřísluší vyjadřovat se k vhodnosti metod zvolených zákonodárcem žalovaného státu při regulaci určité oblasti. Jeho úkolem je pouze určit, zda zvolené metody a jejich následky jsou v souladu s Úmluvou (viz Gorzelik a ostatní, cit. výše, bod 67; Delfi AS, cit. výše, bod 127; a Sanchez, cit. výše, bod 128).

124. Soud nicméně připomíná, že aby vnitrostátní právo splňovalo kvalitativní požadavky, musí poskytovat určitou míru právní ochrany proti svévolným zásahům veřejné moci do práv zaručených Úmluvou. V otázkách týkajících se základních práv by bylo v rozporu se zásadou právního státu, jedním ze základních principů demokratické společnosti zakotvených v Úmluvě, pokud by právní úprava s dostatečnou jasností nevymezovala rozsah pravomoci svěřené příslušným orgánům a způsob jejího výkonu (viz rozsudek velkého senátu ze dne 15. 11. 2018, Navalnyy proti Rusku, č. 29580/12 a 4 další, bod 115, a tam citovaná judikatura).

125. Tento požadavek je obzvláště relevantní v případech kárných řízení vedených proti soudcům, a to s ohledem na významné postavení soudní moci mezi státními orgány v demokratické společnosti a rostoucí důraz, který tyto společnosti kladou na nutnost chránit nezávislost soudnictví (viz rozsudek velkého senátu ze dne 23. 6. 2016, Baka proti Maďarsku, č. 20261/12, bod 165). V tomto kontextu by právní systém měl být schopen zajistit jednotné a konzistentní uplatňování práva vůči všem soudcům

v obdobných situacích, a tím zajistit dodržování zásady právní jistoty, která představuje jeden ze základních aspektů právního státu (viz *mutatis mutandis* rozsudek velkého senátu ze dne 20. 10. 2011, Nejdet Şahin a Perihan Şahin proti Turecku, č. 13279/05, bod 56; a rozsudek velkého senátu ze dne 29. 11. 2016, Lupeni Greek Catholic Parish a ostatní proti Rumunsku, č. 76943/11, bod 116). K této otázce se Soud vrátí níže (viz bod 165), neboť problematika záruk proti zneužití, která vyvstává z hlediska zákonnosti zásahu, se překrývá s obdobnými otázkami posuzovanými z hlediska kritéria „nezbytnosti v demokratické společnosti“ podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy (viz *mutatis mutandis* rozsudek ze dne 12. 6. 2018, Gaspar proti Rusku, č. 23038/15, bod 41, a tam citované věci; rozsudek ze dne 9. 3. 2021, Eminağaoğlu proti Turecku, č. 76521/12, bod 150).

b) Použití těchto zásad na projednávanou věc

126. Na úvod Soud konstatuje, že kárné opatření uložené stěžovateli po kárném šetření měla právní základ, a to v čl. 99 písm. a) a čl. 100 písm. b) zákona č. 303/2004 ... a že tato ustanovení byla stěžovateli dostupná. Vnitrostátní soudní orgány dále v souvislosti s právem soudců na svobodu projevu a jejich povinností zdrženlivosti dospěly k závěru, že bylo spácháno kárné provinění upravené v čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004.

127. Soud poznamenává, že podle stěžovatele ustanovení čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004 nesplňovala požadavek předvídatelnosti ani obecně, ani pokud jde o používání sociálních sítí ... Vláda zastávala opačný názor ...

128. Soud konstatuje, že čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004 vymezoval kárné provinění jako „jakékoli jednání, které poškozuje čest, profesní integritu nebo obraz justice, ať již při výkonu profesních povinností nebo mimo něj“. Je proto třeba posoudit, zda byl typ jednání, který mohl představovat kárné provinění, předvídatelný.

129. Soud poznamenává, že znění uvedeného právního ustanovení naznačuje, že zákonodárce použil poměrně obecnou formulaci pro vymezení jednání představujícího kárné provinění. Článek 99 písm. a) zákona č. 303/2004 tak výslovně nestanovil, jaké konkrétní jednání podléhá sankci, a připouštěl několik možných výkladů. V této souvislosti Soud připomíná, že v oblasti disciplinárních pravidel již dříve uvedl, že používání pojmů, které jsou do určité míry široké, umožňuje vyhnout se nadměrné rigiditě a držet krok s měnícími se okolnostmi (viz rozsudek ze dne 9. 1. 2013, Oleksandr Volkov proti Ukrajině, č. 21722/11, body 175–178). Jinak by dotčené ustanovení nemohlo postihnout všechny relevantní situace a muselo by být neustále revidováno a aktualizováno s ohledem na četné nové okolnosti vznikající v praxi (tamtéž, bod 175; viz též *mutatis mutandis* Kudrevičius a ostatní, cit. výše, bod 109). Dále, pokud jde o pravidla upravující chování členů soudní moci, je při posuzování přesnosti zákonné úpravy namísto rozumný přístup (viz Eminağaoğlu, cit. výše, bod 130; a rozsudek Oleksandr Volkov, cit. výše, bod 178).

130. Soud konstatuje, že Ústavní soud v rozsudku vydaném po událostech projednávané věci a týkajícím se námitky protiústavnosti založené na nedostatku předvídatelnosti ustanovení čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004 potvrdil, že zákonodárce se rozhodl neuvádět všechny situace, které mohou představovat kárné provinění, a přijmout tak toto pravidlo abstraktní povahy. Dále konstatoval, že je na vnitrostátních soudních orgánech, aby toto pravidlo aplikovaly případ od případu a určily konkrétní situace, které mohou představovat kárné provinění ... Soud připomíná, že mu nepřísluší vyjadřovat se k vhodnosti metod zvolených zákonodárcem žalovaného státu při regulaci určité oblasti (viz bod 123 výše; a také rozsudek ze dne 5. 5. 2020, Kövesi proti Rumunsku, č. 3594/19, bod 192). Jak již bylo uvedeno, požadavek předvídatelnosti nevyklučuje, aby byl zákon částečně ponechán výkladu soudů (viz bod 123 výše a také např. Kudrevičius a ostatní, cit. výše, bod 110). Soud proto musí posoudit, zda v projednávané věci znění dotčeného právního ustanovení ve světle související výkladové judikatury splňovalo požadavek předvídatelnosti práva, pokud jde o jeho následky (viz

Oleksandr Volkov, cit. výše, bod 179; viz rovněž, obdobně, Sanchez, cit. výše, body 134 a 137).

131. V této souvislosti z příkladů předchozích případů předložených stranami řízení – z nichž některé byly rozhodnuty ještě před tím, než stěžovatel spáchal jednání, o něž jde ... vyplývá, že vnitrostátní soudní orgány měly v rámci kárných řízení možnost posuzovat, zda jsou různé formy jednání soudců a státních zástupců slučitelné s ustanovením čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004. Důsledně přitom zdůrazňovaly, že právo soudců na svobodu projevu musí být posuzováno ve světle jejich povinnosti zdrženlivosti, a zkoumaly, zda dotčené jednání mohlo poškodit obraz justice a narušit důvěru veřejnosti v soudy ... Z uvedené judikatury dále vyplývá, že při posuzování, zda bylo spácháno kárné provinění, příslušné orgány analyzovaly obsah vyjádření soudce nebo státního zástupce a kontext, v němž byla učiněna, aby zjistily, zda se týkala fungování justice, nebo šlo o vyjádření jiné povahy ... Přihlížely rovněž k použitému tónu a uváděly, že „pobuřující“ nebo „hrubé, obscénní či urážlivé“ výrazy mohou narušit integritu a zdrženlivé chování vyžadované od soudců a státních zástupců ... Vnitrostátní soudní orgány rovněž konstatovaly, že sociální sítě představují „veřejný prostor“, a připomněly povinnost soudců a státních zástupců nezveřejňovat hrubé, obscénní či urážlivé komentáře nebo výrazy týkající se identifikovaných či identifikovatelných osob ...

132. Ve světle této vnitrostátní judikatury je třeba zdůraznit, že vnitrostátní soudy identifikovaly řadu kritérií, která kárné orgány a následně i soudy samy důsledně používaly při posuzování, zda bylo spácháno kárné provinění ve smyslu čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004 v případech, kdy soudci nebo státní zástupci učinili vyjádření na sociálních sítích nebo jinde. V projednávané věci navíc vnitrostátní soudní orgány příslušné k přezkumu kárného provinění stěžovatele vyložily dotčené ustanovení způsobem odpovídajícím praxi vnitrostátních soudů v obdobných sporech. Nejvyšší soud posuzoval právo stěžovatele na svobodu projevu ve světle jeho povinnosti zdrženlivosti jako soudce a přezkoumal za konkrétních okolností případu obsah a formu jeho vyjádření i způsob, jakým byla šířena vůči široké veřejnosti. Je třeba rovněž poznamenat, že Nejvyšší soud uvedl, že není možné v právní úpravě vyjmenovat veškerá jednání, která mohou představovat porušení povinnosti zdrženlivosti ... přičemž tento závěr odpovídá rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. 5. 2019 ...

133. Soud dále konstatuje, že bez ohledu na rozsah vnitrostátní judikatury dostupné v relevantní době měl stěžovatel mnohaletou zkušenost v soudnictví a podílel se rovněž na řadě dalších činnostech souvisejících s výkonem jeho soudcovských povinností ... Byl tedy odborníkem v oblasti práva a byl schopen jednat obezřetně a věnovat zvláštní pozornost ověření výkladu dotčených pojmů, aby posoudil rizika, která jeho jednání může při výkonu jeho profese vyvolat (viz rozsudek ze dne 11. 12. 2018, Brisc proti Rumunsku, č. 26238/10, bod 94; a rozsudek ze dne 8. 12. 2020, Panioglu proti Rumunsku, č. 33794/14, bod 106). S ohledem na vodítka, která byla v rumunském právním systému dostupná ... má Soud za to, že stěžovatel mohl předvídat potenciální rizika a přizpůsobit své jednání tak, aby se jejich naplnění vyhnul (viz Kudrevičius a ostatní, cit. výše, bod 114; a rozsudek ze dne 26. 3. 2020, Tête proti Francii, č. 59636/16, bod 52).

134. Pokud jde o argument stěžovatele, že neexistovalo jasné rozlišení mezi etickými standardy na jedné straně a disciplinárními pravidly použitelnými v projednávané věci na straně druhé ... Soud uvádí, že je důležité, aby vnitrostátní orgány jasně vymezily, která právní ustanovení upravují kárnou odpovědnost soudců a státních zástupců, a aby přitom specifikovaly rozsah jednání, která mohou představovat kárné provinění. V souladu se stanoviskem Poradní rady evropských soudců (CCJE), jejíž doporučení obsažená ve Stanovisku č. 27 (2024) adresovaném Výboru ministrů Rady Evropy rovněž zdůrazňují, že právní úprava by měla výslovně a pokud možno konkrétně vymezit důvody, pro které lze zahájit kárné řízení proti soudcům, má Soud za to, že etické standardy by měly být jasné odlišeny od pravidel upravujících kárné provinění. Tam, kde se tyto dva typy norem překrývají, pokud jde o mimoprocesní jednání potenciálně ohrožující důvěru veřejnosti v justici, by měl existovat určitý prahový test, který umožní odlišit jednání, jež může odůvodňovat sankci, od jiných forem nevhodného chování ...

135. V projednávané věci, jak vysvětlil rovněž Nejvyšší soud ... byl takový test použit kárným orgánem k rozlišení mezi jednáním odporujícím etickému kodexu a jednáním představujícím kárné provinění. Záměr vnitrostátního zákonodárce odlišit tyto dva typy odpovědnosti vyplývá také z jeho rozhodnutí vymezit kárná provinění v zákoně ... zatímco postup při porušení etického kodexu byl upraven předpisy sekundárního práva ... Dále je třeba poznamenat, že v závislosti na tom, zda bylo jednání soudce posouzeno jako porušení etického kodexu nebo jako kárné provinění, byla a nadále jsou použitelná odlišná procesní pravidla ... Soud rovněž přikládá význam skutečnosti, že Nejvyšší soud uvedl, že v případě stěžovatele kárný orgán považoval za vhodné pokračovat v řízení o kárném provinění ..., čímž odlišil kárné provinění podle čl. 99 písm. a) zákona č. 303/2004 od řízení týkajícího se porušení etického kodexu.

136. Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že rozsah povinnosti zdrženlivosti nebyl jasně vymezen ... Soud má za to, že tímto argumentem stěžovatel ve skutečnosti kritizoval vágní povahu omezení uložených jeho právu na svobodu projevu s ohledem na konkurující povinnost zdrženlivosti soudce. Podle názoru Soudu je tato otázka – stejně jako potřeba posoudit, zda byly stěžovateli v kárném řízení poskytnuty dostatečné záruky proti svévoli – úzce spojena s otázkou, zda byl zásah v projednávané věci nezbytný v demokratické společnosti s ohledem na sledovaný legitimní cíl či cíle (viz *mutatis mutandis* rozsudek Kövesi, cit. výše, bod 194).

137. S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti Soud konstatuje, že ustanovení, která tvořila právní základ dotčeného zásahu, byla formulována s dostatečnou přesností, aby umožnila stěžovateli – který byl soudcem – upravit své jednání za okolností projednávané věci.

3. Zda zásah sledoval legitimní cíl

138. Soud při mnoha příležitostech zdůraznil zvláštní roli soudní moci ve společnosti, která jako garant spravedlnosti – základní hodnoty ve státě založeném na dodržování principů právního státu – musí požívat důvěry veřejnosti, aby soudci mohli úspěšně vykonávat své funkce (viz mimo jiné Baka, cit. výše, bod 164; a rozsudek velkého senátu ze dne 1. 12. 2020, Guðmundur Andri Ástráðsson proti Islandu, č. 26374/18, bod 283). S ohledem na význam zásad subsidiarity a sdílené odpovědnosti, které jsou nyní výslovně uvedeny v preambuli Úmluvy, nemůže systém Úmluvy řádně fungovat bez nezávislých a nestranných vnitrostátních soudců (viz rozsudek velkého senátu ze dne 15. 3. 2022, Grzęda proti Polsku, č. 43572/18, bod 324). V kontextu projednávané věci Soud považuje za důležité připomenout, že nestrannost a nezávislost soudnictví, které jsou součástí záruk čl. 6 odst. 1 Úmluvy, představují předpoklad právního státu (viz *mutatis mutandis* Guðmundur Andri Ástráðsson, cit. výše, bod 239), jenž je jedním ze základních principů demokratické společnosti a je imanentní všem ustanovením Úmluvy (viz mimo jiné rozsudek velkého senátu ze dne 25. 3. 1999, Iatridis proti Řecku, č. 31107/96, bod 58; Baka, cit. výše, bod 117; a Grzęda, cit. výše, bod 339).

139. Současně čl. 10 odst. 2 Úmluvy výslovně stanoví, že zachování autority a nestrannosti soudní moci představuje legitimní cíl, který může odůvodnit určitá omezení práva na svobodu projevu ... Na tomto základě Soud uznal, že od veřejných činitelů působících v soudnictví lze očekávat zdrženlivost při výkonu jejich svobody projevu ve všech případech, kdy by mohla být zpochybněna autorita a nestrannost soudní moci (viz Baka, cit. výše, bod 164). Podobný přístup je patrný i ve všech relevantních mezinárodních dokumentech ... včetně Nezávazných pokynů OSN pro používání sociálních médií soudci přijatých Úřadem OSN pro drogy a kriminalitu ...

140. Za těchto okolností Soud zdůrazňuje, že je zásadní, aby vnitrostátní systémy soudnictví fungovaly řádně, aby mohl řádně fungovat i systém Úmluvy. Povinnost zdrženlivosti uložená soudcům – jejímž účelem je chránit důvěru veřejnosti v justici – je součástí „povinností a odpovědností“, které jsou nezbytné k zachování autority a nestrannosti soudní moci ve smyslu čl. 10 odst. 2 Úmluvy.

141. S ohledem na důvody uvedené vnitrostátními orgány Soud konstatuje, že sankce uložená stěžovateli za zveřejnění dvou příspěvků na jeho facebookové stránce ... byla reakcí na porušení povinnosti zdrženlivosti vyplývající z funkce soudce ... S ohledem na význam řádného fungování vnitrostátního soudnictví (viz body 138 a 140 výše) Soud považuje za nepochybné, že uvedené kárné opatření sledovalo legitimní cíl, a to zachování autority a nestrannosti soudní moci ve smyslu čl. 10 odst. 2 Úmluvy.

4. Zda byl zásah nezbytný v demokratické společnosti

(a) Obecné zásady

(i) Právo na svobodu projevu obecně

142. Základní zásady týkající se otázky, zda je zásah do výkonu svobody projevu „nezbytný v demokratické společnosti“, jsou v judikatuře Soudu ustálené. Byly shrnuty zejména v rozsudku ze dne 7. 12. 1976, Handyside proti Spojenému království, č. 5493/72; v rozsudku velkého senátu ze dne 23. 4. 2015, Morice proti Francii, č. 29369/10, bodě 124; v Delfi AS, cit. výše, bodech 131–139; a v rozsudku velkého senátu ze dne 15. 10. 2015, Perinçek proti Švýcarsku, č. 27510/08, bodech 196–197; a rozsudcích citovaných v nich, takto:

„(i) Svoboda projevu představuje jeden ze základních pilířů demokratické společnosti a jednu ze základních podmínek jejího rozvoje i seberealizace jednotlivce. Vztahuje se nejen na ‚informace‘ nebo ‚myšlenky‘, které jsou přijímány příznivě nebo jsou považovány za neškodné či bezvýznamné, ale i na ty, které urážejí, šokují nebo znepokojují. Takové jsou požadavky pluralismu, tolerance a otevřenosti, bez nichž není ‚demokratická společnost‘. Jak stanoví čl. 10, tato svoboda podléhá výjimkám, které však musí být vykládány restriktivně a potřeba jakéhokoli omezení musí být přesvědčivě prokázána.

(ii) Přídavné jméno ‚nezbytný‘ ve smyslu čl. 10 odst. 2 předpokládá existenci ‚naléhavé společenské potřeby‘. Obecně musí být potřeba zásahu do výkonu svobody projevu přesvědčivě prokázána. Především je na vnitrostátních orgánech, aby posoudily, zda taková potřeba existuje a zda může odůvodnit daný zásah; v tomto ohledu jim náleží určitý prostor pro uvážení. Tento prostor je však spojen s evropským dohledem, který se vztahuje jak na právní úpravu, tak na rozhodnutí, jimiž je uplatňována.

(iii) Při výkonu své kontrolní pravomoci musí Soud posuzovat zásah ve světle celého případu, včetně obsahu napadených výroků a kontextu, v němž byly učiněny. Musí zejména určit, zda byl zásah přiměřený sledovaným legitimním cílům a zda důvody uváděné vnitrostátními orgány k jeho odůvodnění byly relevantní a dostatečné. Přitom musí ověřit, zda tyto orgány použily standardy odpovídající zásadám vyplývajícím z čl. 10 a zda se opíraly o přijatelný výklad relevantních skutečností.“

(ii) Svoboda projevu na internetu a sociálních sítích

143. Pokud jde o internet a sociální sítě, Soud odkazuje na následující obecné zásady shrnuté v rozsudku velkého senátu Sanchez, cit. výše, body 158–166:

„158. Internet se stal jedním z hlavních prostředků, jimiž jednotlivci vykonávají své právo na svobodu projevu. Poskytuje zásadní nástroje pro účast na aktivitách a diskusích o politických otázkách a otázkách obecného zájmu (viz rozsudek ze dne 23. 6. 2020, Vladimir Kharitonov proti Rusku, č. 10795/14, bod 33; a rozsudek ze dne 15. 6. 2021, Melike proti Turecku, č. 35786/19, bod 44).

159. Možnost vytváření obsahu uživateli na internetu představuje bezprecedentní platformu pro výkon svobody projevu [viz Delfi AS, cit. výše, bod 110; rozsudek ze dne 10. 3. 2009, Times Newspapers Ltd proti Spojenému království (č. 1 a 2), č. 3002/03 a 23676/03, bod 27; a rozsudek ze dne 18. 12. 2012, Ahmet Yıldırım proti Turecku, č. 3111/10, bod 48]. S ohledem na významnou roli internetu při zlepšování přístupu veřejnosti ke zprávám a při obecné distribuci informací (viz rozsudek Delfi AS, cit. výše, bod 133) lze funkci blogerů a populárních uživatelů sociálních sítí považovat – z hlediska ochrany podle čl. 10 – za funkci ‚veřejného

hlídacího psa' (viz rozsudek velkého senátu ze dne 8. 11. 2016, Magyar Helsinki Bizottság proti Maďarsku, č. 18030/11, bod 168).

160. Jak Soud již dříve uvedl, internet podpořil vznik tzv. občanské žurnalistiky, neboť politický obsah, který tradiční média opomíjejí, je často šířen prostřednictvím webových stránek velkému počtu uživatelů, kteří si následně mohou informace prohlížet, sdílet a komentovat (viz rozsudek ze dne 1. 12. 2015, Cengiz a ostatní proti Turecku, č. 48226/10 a 14027/11, bod 52). Obecně řečeno, využívání nových technologií – zejména v politické oblasti – je dnes běžné, ať již jde o internet nebo mobilní aplikaci „zřízenou [politickou stranou], aby voliči mohli vyjadřovat své politické názory“, ale také předávat politické sdělení; jinými slovy mobilní aplikace může představovat nástroj „umožňující [voličům] vykonávat jejich právo na svobodu projevu“ (viz Kétfarkú Kutya Párt, cit. výše, body 88–89).

161. Přínosy tohoto informačního nástroje, elektronické sítě sloužící miliardám uživatelů po celém světě (viz rozsudek ze dne 5. 5. 2011, Editorial Board of Pravoye Delo a Shtekel proti Ukrajině, č. 33014/05, bod 63), však zároveň nesou určitá rizika. Internet je komunikačním nástrojem, který se výrazně liší od tištěných médií, zejména pokud jde o schopnost uchovávat a přenášet informace, a riziko újmy způsobené obsahem a komunikací na internetu pro výkon a požívání lidských práv a svobod – zejména práva na respektování soukromého života – je nepochybně vyšší než v případě tisku (viz rozsudek ze dne 14. 1. 2021, Sociétés éditrices de Mediapart a ostatní proti Francii, č. 281/15 a 34445/15, bod 88; rozsudek ze dne 28. 6. 2018, M. L. a W. W. proti Německu, č. 60798/10 a 65599/10, bod 91; rozsudek ze dne 7. 6. 2016, Cicad proti Švýcarsku, č. 17676/09, bod 59; a Editorial Board of Pravoye Delo a Shtekel, cit. výše, bod 63).

162. Pomlouvačné a jiné zjevně protiprávní projevy, včetně nenávistných projevů a projevů podněcujících k násilí, mohou být dnes šířeny bezprecedentním způsobem po celém světě během několika sekund a někdy zůstávají online dostupné po dlouhou dobu (viz rozsudek ze dne 28. 8. 2018, Savva Terentyev proti Rusku, č. 10692/09, bod 79; a rozhodnutí ze dne 18. 5. 2021, Savcı Çengel proti Turecku, č. 30697/19, bod 35).“

(iii) Svoboda projevu soudců

144. Obecné zásady týkající se svobody projevu soudců byly vymezeny v rozsudku velkého senátu, Baka, cit. výše, body 162–167, takto:

„162. Soud připouští, že stát může z důvodu jejich postavení uložit státním zaměstnancům povinnost zdrženlivosti. Státní zaměstnanci jsou však jednotlivci, a jako takoví požívají ochrany podle čl. 10 Úmluvy (viz rozsudek ze dne 26. 9. 1995, Vogt proti Německu, č. 17851/91, bod 53; a rozsudek velkého senátu ze dne 12. 2. 2008, Guja proti Moldavsku, č. 14277/04, bod 70). Soudu proto přísluší posoudit, zda byla v konkrétním případě zachována spravedlivá rovnováha mezi základním právem jednotlivce na svobodu projevu a legitimním zájmem demokratického státu na tom, aby jeho veřejná služba řádně plnila cíle uvedené v čl. 10 odst. 2. Při tomto přezkumu musí Soud mít na paměti, že pokud je dotčeno právo státního zaměstnance na svobodu projevu, mají „povinnosti a odpovědnost“ uvedené v čl. 10 odst. 2 zvláštní význam, což odůvodňuje přiznání určitého prostoru pro uvážení vnitrostátním orgánům při posuzování přiměřenosti napadeného zásahu (viz Vogt, cit. výše, bod 53; a rozsudek ze dne 31. 1. 2008, Albayrak proti Turecku, č. 38406/97, bod 41).

163. S ohledem na významné postavení soudní moci mezi státními orgány v demokratické společnosti Soud připomíná, že tento přístup se uplatní rovněž v případě omezení svobody projevu soudce v souvislosti s výkonem jeho funkce, přestože soudnictví není součástí běžné veřejné služby (viz Albayrak, cit. výše, bod 42; a rozhodnutí ze dne 8. 2. 2001, Pitkevich proti Rusku, č. 47936/99).

164. Soud uznal, že lze očekávat, že osoby vykonávající soudní funkci budou při výkonu svobody projevu projevovat zdrženlivost ve všech případech, kdy by mohla být zpochybněna autorita a nestrannost soudnictví (viz rozsudek ze dne 28. 10. 1999, Wille proti Lichtenštejnsku, č. 28396/95, bod 64; rozsudek ze dne 13. 11. 2008, Kayasu proti Turecku, č. 64119/00 a 76292/01, bod 92; rozsudek ze dne 26. 2. 2009, Kudeshkina proti Rusku, č. 29492/05, bod 86; a rozsudek ze dne 9. 7. 2013, Di Giovanni proti Itálii, č. 51160/06, bod 71). I šíření pravdivých informací musí probíhat zdrženlivě a s náležitou mírou uměřenosti (viz Kudeshkina, cit. výše, bod 93). Soud opakovaně zdůraznil zvláštní úlohu soudnictví ve společnosti, které jako garant spravedlnosti – základní hodnoty právního státu – musí požívat důvěry veřejnosti, aby mohlo úspěšně plnit své úkoly (viz

tamtéž, bod 86; Morice, cit. výše, bod 128). Z tohoto důvodu jsou soudní orgány při výkonu soudní funkce povinny zachovávat maximální zdrženlivost ve vztahu k případům, které projednávají, aby si zachovaly obraz nestranných soudců (viz rozsudek ze dne 5. 2. 2009, Olujic proti Chorvatsku, č. 22330/05, bod 59).

165. Zároveň však Soud zdůraznil, že s ohledem zejména na rostoucí význam zásady dělby moci a nutnost chránit nezávislost soudnictví vyžaduje jakýkoli zásah do svobody projevu soudce v postavení, jaké měl stěžovatel, přísný přezkum ze strany Soudu (viz rozhodnutí ze dne 29. 6. 2004, Harabin proti Slovensku, č. 58688/11; viz Wille, cit. výše, bod 64). Otázky týkající se fungování justice spadají do oblasti veřejného zájmu a debata o nich zpravidla požívá vysokého stupně ochrany podle čl. 10 (viz Kudeshkina, cit. výše, bod 86; a Morice, cit. výše, bod 128). I když má projednávaná otázka politické následky, samo o sobě to nebrání soudci, aby se k ní vyjádřil (viz Wille, cit. výše, bod 67). Otázky týkající se dělby moci mohou zahrnovat velmi významné otázky demokratické společnosti, o nichž má veřejnost legitimní zájem být informována a které spadají do oblasti politické debaty (viz Guja, cit. výše, bod 88).

166. V rámci čl. 10 Úmluvy musí Soud zohlednit okolnosti a celkové pozadí, v němž byla napadená vyjádření učiněna (viz mutatis mutandis Morice, cit. výše, bod 162). Zásah musí být posuzován ve světle celého případu (viz Wille, cit. výše, bod 63; a Albayrak cit. výše, bod 40), přičemž je třeba přikládat zvláštní význam funkci zastávané stěžovatelem, jeho výroků a kontextu, v němž byly učiněny.

167. Soud konečně připomíná tzv. „odrazující účinek“, který může mít hrozba sankce na výkon svobody projevu, zejména u dalších soudců, kteří by se chtěli účastnit veřejné debaty o otázkách souvisejících s fungováním justice a soudnictví (viz Kudeshkina, cit. výše, body 99–100). Tento účinek, který působí v neprospěch celé společnosti, je rovněž faktorem relevantním při posuzování přiměřenosti uložené sankce (viz *tamtéž*, bod 99).“

b) Zvláštní rysy projednávané věci a přístup přijatý Soudem

145. Soud na úvod konstatuje, že projednávaná věc se liší od některých předchozích případů, které se rovněž týkaly svobody projevu soudců nebo státních zástupců. Jak uvedl stěžovatel ve svých podáních, byla mu uložena sankce za vyjádření osobního názoru na jeho facebookové stránce, která byla přístupná široké veřejnosti a kde měl několik tisíc sledujících. Pokud jde o jeho první vyjádření zveřejněné dne 9. 1. 2019, stěžovatel rovněž vyjadřoval osobní názor na otázku veřejného zájmu, která přímo nesouvisela s fungováním justice. Projednávanou věc je proto třeba odlišit od případů týkajících se soudců a státních zástupců, kteří veřejně vyjadřovali své názory ve funkci předsedů soudů, nejvyšších státních zástupců, zástupců profesních sdružení nebo členů soudních rad (viz např. Baka, cit. výše, body 168 a 171; Brisc, cit. výše, body 104–105; Kövesi, cit. výše, body 205, 207, 209 a 210; Eminağaoğlu, cit. výše, body 133–151; rozsudek ze dne 19. 10. 2021, Miroslava Todorova proti Bulharsku, č. 40072/13, body 174–178; a rozsudek ze dne 16. 6. 2022, Żurek proti Polsku, č. 39650/18, body 221, 222 a 224). Je rovněž třeba ji odlišit od případů týkajících se sankcí uložených soudcům a státním zástupcům za veřejná vyjádření učiněná mimo veřejně přístupná sociální média (viz mimo jiné Wille, cit. výše, body 61–70; rozsudek ze dne 13. 11. 2008, Kayasu proti Turecku, č. 64119/00 a 76292/01, body 100–107; Kudeshkina cit. výše, body 93–100; rozsudek ze dne 8. 10. 2020, Goryaynova proti Ukrajině, č. 41752/09, body 60–67; rozsudek ze dne 15. 10. 2020, Guz proti Polsku, č. 965/12, body 89–98; rozsudek ze dne 1. 3. 2022, Kozan proti Turecku, č. 16695/19, body 59–70; rozsudek ze dne 28. 6. 2022, M. D. a ostatní proti Španělsku, č. 36584/17, body 83–91; rozsudek ze dne 9. 7. 2013, Di Giovanni proti Itálii, č. 51160/06, body 75–86; Panioglu, cit. výše; rozhodnutí ze dne 15. 11. 2016, Simić proti Bosně a Hercegovině, č. 75255/10; a rozsudek ze dne 7. 12. 2010, Poyraz proti Turecku, č. 15966/06).

146. Soud, který přikládá význam stabilitě a předvídatelnosti své judikatury z hlediska právní jistoty, ve své judikatuře důsledně uplatňuje kritéria umožňující posoudit, do jaké míry soudci a státní zástupci v případech uvedených v předchozím odstavci požívají ochrany podle čl. 10 Úmluvy. Zvláštní rysy projednávané věci však dávají velkému senátu příležitost potvrdit a upevnit zásady vyplývající z judikatury Soudu týkající se svobody projevu soudců a státních zástupců na internetu. Velký senát zároveň může poskytnout určitá upřesnění a vymezit soubor kritérií, která zohledňují

omezení této svobody vyplývající z povinnosti zdrženlivosti spojené s výkonem jejich funkce.

147. Uvedená kritéria budou použitelná na různé projevy svobody projevu soudců a státních zástupců na internetu a sociálních sítích, jako jsou příspěvky na Facebooku a interakce s příspěvky jiných uživatelů sociálních sítí, včetně komentářů, fotografií, videí nebo i pouhých „lajků“. Jejich účelem je poskytnout vodítko vnitrostátním soudům při hledání rovnováhy mezi dotčenými právy a zájmy. Soud zdůrazňuje, že toto vyvažování musí spočívat v porovnání práva soudců a státních zástupců na svobodu projevu, které jim stejně jako každému jinému jednotlivci zaručuje čl. 10 odst. 1 Úmluvy, s povinností zdrženlivosti, která představuje společenskou hodnotu vycházející z etické povinnosti soudců a státních zástupců chránit důvěru veřejnosti v soudnictví, a tvoří tak součást „povinností a odpovědnosti“ uvedených v čl. 10 odst. 2 Úmluvy.

148. S ohledem na jejich vzájemnou provázanost lze přiměřenost zásahu do práva soudce nebo státního zástupce na svobodu projevu na internetu či sociálních sítích posoudit pouze po celkovém zhodnocení všech těchto kritérií.

c) Kritéria pro vyvažování dotčených práv

149. Soud uvádí, že mezi jednotlivými kritérii není třeba stanovit hierarchii ani pevné pořadí jejich posuzování. Význam jednotlivých kritérií se může lišit podle okolností konkrétního případu (viz *mutatis mutandis* Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy, cit. výše, bod 166)

(i) Obsah a forma vyjádření nebo jiných projevů svobody projevu soudců a státních zástupců na sociálních sítích

150. Soud především konstatuje, že vyjádření soudců a státních zástupců k otázkám veřejného zájmu zpravidla požívají vysoké míry ochrany podle čl. 10 Úmluvy (viz např. Kudeshkina, cit. výše, body 86–95; Guz, cit. výše, body 90–93; a Kozan, cit. výše, body 62, 63 a 65). Totéž však neplatí pro skutková tvrzení a osobní názory, které se takových otázek netýkají a které mohou navíc poškodit jiné veřejné nebo soukromé zájmy (viz např. Poyraz, cit. výše, body 67 a 75–77; Simić, cit. výše, body 35 a 36; a Di Giovanni, cit. výše, bod 81).

151. Otázky týkající se fungování justice a reformy soudnictví jsou nepochybně otázkami veřejného zájmu. Nejsou však jedinými otázkami, v nichž mohou soudci legitimně vykonávat svou svobodu projevu podle čl. 10 Úmluvy, neboť jejich izolace od společnosti, v níž žijí, není ani možná, ani žádoucí ...

152. Je-li například demokracie nebo právní stát vážně ohrožen, mohou soudci vystoupit na obranu nezávislosti soudnictví, ústavního pořádku a obnovení demokracie, a to jak na vnitrostátní, tak i na mezinárodní úrovni. Taková možnost zahrnuje i případy, kdy – pokud to vyžaduje historický, politický nebo právní kontext debaty s významnými politickými následky – mohou vyjádřit konkrétní názory na otázky, o nichž má široká veřejnost legitimní zájem být informována ...

153. Přijetí takových postojů však může ohrozit jejich nestrannost a někdy i jejich nezávislost. Je proto třeba nalézt rozumnou rovnováhu mezi mírou, v níž se soudci mohou zapojovat do života společnosti, a potřebou, aby při výkonu svých funkcí byli – a byli také vnímáni jako – nezávislí a nestranní. Otázkou, kterou je třeba vždy položit, tedy je, zda se soudce v konkrétním společenském kontextu a v očích rozumného a informovaného pozorovatele zapojil do činnosti, která by mohla objektivně zpochybnit jeho nezávislost nebo nestrannost ...

154. Ačkoli právo soudců vystupovat na obranu samotných základů právního státu je uznávané, je toto právo neoddělitelně spojeno s povinností zdrženlivosti, která je rovněž nezbytná k zachování

autority a nestrannosti soudnictví. V tomto ohledu může mít význam i pouhé zdání; jinými slovy „spravedlnost musí být nejen vykonávána, ale musí být také vidět, že je vykonávána“. Ve hře je totiž důvěra, kterou musí soudy v demokratické společnosti vzbuzovat u veřejnosti (viz rozsudek velkého senátu ze dne 25. 9. 2018, Denisov proti Ukrajině, č. 76639/11, bod 62; a rozsudek velkého senátu ze dne 6. 11. 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku, č. 55391/13 a 2 další, bod 149). Soud znovu zdůrazňuje, že je zásadní, aby vnitrostátní soudní systémy fungovaly řádně – což vyžaduje ochranu nezávislosti a nestrannosti soudů podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy – aby mohl řádně fungovat i systém ochrany podle Úmluvy.

155. Pokud jde o formu, kterou soudci a státní zástupci dávají svým vyjádřením při výkonu svobody projevu na sociálních sítích, neexistuje žádná výjimka z povinností vyplývajících z jejich povinnosti zdrženlivosti. Nástroje přijaté Radou Evropy, jakož i další mezinárodní dokumenty ... zejména Bangalórské zásady soudcovské etiky ... a Nezávazné pokyny k používání sociálních médií soudci ... zdůrazňují, že soudci a státní zástupci mají podle čl. 10 odst. 2 Úmluvy povinnost být při volbě tónu a jazyka obezřetní a zdrženliví a zvažovat u každého příspěvku na sociálních sítích nebo jiné interakce s uživateli těchto platform možná následky pro důstojnost soudcovské funkce. Stejná povinnost se vztahuje i na samotné soudce Soudu, jak vyplývá z Rezoluce o soudcovské etice ...

156. Podle názoru Soudu je zásadní, aby soudci při výkonu svobody projevu používali jasný jazyk. Taková srozumitelnost by měla vyloučit různé výklady, které by mohly oslabit důvěru veřejnosti v soudnictví.

(ii) Kontext napadených vyjádření a postavení, v němž byla učiněna

157. Vnitrostátní soudy musí napadená vyjádření posuzovat ve světle celého případu a věnovat zvláštní pozornost kontextu, v němž byla učiněna, a postavení soudce nebo státního zástupce, který je pronesl (viz rozsudek velkého senátu Baka, cit. výše, bod 166).

158. Historický kontext má při vyvažování dotčených práv a zájmů zvláštní význam. Soud sám přikládal tomuto kontextu význam při přezkumu, zda existovala naléhavá společenská potřeba zásahu do svobody projevu podle čl. 10 Úmluvy (viz rozsudek velkého senátu Perinçek, cit. výše, bod 242, a rozsudky citované v něm). Podle názoru Soudu může být plynutí času okolností, která rozšiřuje rozsah svobody projevu účastníků debaty (viz *mutatis mutandis* rozsudek ze dne 29. 6. 2004, Chauvy a ostatní proti Francii, č. 64915/01, bod 69; rozsudek ze dne 15. 1. 2009, Orban a ostatní proti Francii, č. 20985/05, bod 52; a rozsudek ze dne 14. 9. 2010, Dink proti Turecku, č. 2668/07 a 2 další, bod 135).

159. Podle judikatury Soudu soudci a státní zástupci, kteří zastávají určité funkce v justičním systému (například předseda soudu, nejvyšší státní zástupce, mluvčí soudu, zástupce profesního sdružení nebo člen soudní rady), požívají širší ochrany své svobody projevu, neboť jejich veřejná vyjádření jsou často motivována snahou chránit justiční systém (viz bod 145 výše). Postavení, v němž soudce nebo státní zástupce učinil napadené výroky v konkrétním kontextu, může proto hrát významnou roli při vyvažování dotčených práv a zájmů a v některých případech odůvodňovat širší meze přípustné kritiky. To však neznamená, že „řadoví“ soudci a státní zástupci, kteří nezastávají žádnou zvláštní funkci v justičním systému a nevystupují v žádném specifickém postavení, nemohou veřejně vyjadřovat své názory na otázky veřejného zájmu.

160. Soud nicméně zdůrazňuje povinnost soudců a státních zástupců zachovávat zdrženlivost v souvislosti s probíhajícími řízeními. To znamená zdržet se jakéhokoli komentáře, který by mohl být rozumně vnímán jako snaha ovlivnit výsledek řízení nebo ohrozit spravedlivý průběh soudního řízení (viz Wille, cit. výše, bod 67; a Eminağaoğlu, cit. výše, body 138–140; viz rovněž Bangalórské zásady soudcovské etiky ...)

(iii) Následky napadených vyjádření

161. Soud již dříve poukázal na přínosy vytváření obsahu a vyjadřování názorů samotnými uživateli internetu. Tento komunikační prostředek se stal jedním z hlavních nástrojů, jimiž jednotlivci vykonávají své právo na svobodu projevu. Poskytuje zásadní prostředky pro účast na činnostech a diskusích týkajících se politických otázek a otázek obecného zájmu. Přesto však přináší i určitá rizika, která jej odlišují zejména od tištěných médií, především s ohledem na schopnost uchovávat a šířit informace (viz Sanchez, cit. výše, body 158–161 a rozsudky citované v nich).

162. V tomto kontextu a s ohledem na rizika spojená s jakýmkoli vyjádřením soudce nebo státního zástupce na internetu či sociálních sítích by vnitrostátní soudy měly při vyvažování dotčených zájmů přihlížet k celkovým škodlivým následkům, které vyjádření soudce nebo státního zástupce na sociálních sítích způsobilo nebo mohlo způsobit (viz *mutatis mutandis* Halet, cit. výše, bod 148). Je úkolem vnitrostátních soudů rozlišovat mezi výroky učiněnými soudci nebo státními zástupci na otevřených sociálních sítích, které jsou přístupné neomezenému počtu uživatelů, a výroky učiněnými v uzavřených sociálních sítích určených pro soukromý okruh „přátel“ nebo přístupných pouze právním profesionálům. Takové rozlišení může být rozhodující při posuzování přiměřenosti přijatých opatření (viz mimo jiné Kozan, cit. výše, bod 66).

(iv) Závažnost sankce

163. Soud v souvislosti s čl. 10 Úmluvy opakovaně zdůraznil, že povaha a závažnost uložených sankcí jsou faktory, které je třeba zohlednit při posuzování, zda byl zásah do svobody projevu přiměřený sledovanému legitimnímu cíli nebo cílům (viz mimo jiné, pokud jde o svobodu projevu novinářů, rozsudek velkého senátu ze dne 17. 12. 2004, Cumpănă a Mazăre proti Rumunsku, č. 33348/96, bod 115). Tato zásada se vztahuje rovněž na sankce, které mohou být ukládány soudcům a státním zástupcům (srovnej například Di Giovanni, cit. výše, bod 83, týkající se napomenutí; a Miroslava Todorova, cit. výše, bod 176, týkající se snížení platu).

164. Dalším faktorem, který je třeba zohlednit při posuzování přiměřenosti zásahu, je odrazující účinek, který může sankce vyvolat nejen u dotčeného soudce nebo státního zástupce, ale i u celé profesní skupiny (viz například *mutatis mutandis* Eminağaoğlu, cit. výše, bod 124; Žurek, cit. výše, bod 227; a Kozan, cit. výše, bod 68). Totéž platí pro kumulativní účinek různých sankcí uložených stěžovateli (viz rozsudek ze dne 18. 9. 2012, Lewandowska-Malec proti Polsku, č. 39660/07, bod 70).

(v) Zda byly poskytnuty procesní záruky

165. Pokud je proti soudci zahájeno kárné řízení, je ve hře důvěra veřejnosti ve fungování soudnictví. Každému soudci, který takovému řízení čelí, musí být poskytnuty účinné a dostatečné záruky proti svévoli (viz Baka, cit. výše, bod 174). To zahrnuje možnost přezkumu uloženého opatření nezávislým a nestranným orgánem, který je oprávněn přezkoumat všechny relevantní otázky skutkové i právní a posoudit zákonnost opatření a případné zneužití pravomoci ze strany orgánů veřejné moci. Před tímto orgánem musí mít dotčený soudce možnost účastnit se kontradiktorního řízení, aby mohl předložit své argumenty a reagovat na argumenty orgánů veřejné moci (viz Eminağaoğlu, cit. výše, bod 150, a rozsudky citované v něm; a Kövesi, cit. výše, bod 210). Je rovněž úkolem vnitrostátních orgánů uvést relevantní a dostatečné důvody pro svá rozhodnutí, aby odůvodnily nezbytnost kárného řízení a uložených sankcí i jejich přiměřenost sledovaným legitimním cílům (viz Miroslava Todorova, cit. výše, body 171, 178 a 179).

d) Použití těchto zásad na projednávanou věc

166. Soud připomíná, že především přísluší vnitrostátním orgánům, zejména soudům, aby vykládaly

a uplatňovaly vnitrostátní právo způsobem, který plně zohledňuje Úmluvu. Úlohou Soudu je nakonec posoudit, zda způsob, jakým je toto právo uplatňováno, vede k následkům slučitelným se zásadami Úmluvy (viz Guðmundur Andri Ástráðsson, cit. výše, bod 250, a tam citované rozsudky).

167. Soud rovněž zdůrazňuje, že ve své judikatuře postupně rozvinul kontrolní mechanismy, které mají plně respektovat zásadu subsidiarity. Jeho úkolem je v tomto ohledu ověřit, zda vnitrostátní soudy použily zásady Úmluvy vykládané ve světle jeho judikatury uspokojivým způsobem a zda jsou jejich rozhodnutí s těmito zásadami v souladu (viz mimo jiné rozsudek velkého senátu ze dne 8. 7. 2003, Hatton a ostatní proti Spojenému království, č. 36022/97, pro příklad takového přezkumu).

168. V této souvislosti Soud zdůrazňuje, že očekává od vnitrostátních soudů zvýšenou pozornost k jeho judikatuře v případech, kdy je tato judikatura v dané oblasti rozsáhlá a ustálená a kdy identifikovala soubor objektivních zásad a kritérií, která lze snadno použít. Soud již konstatoval porušení Úmluvy v případech, kdy dospěl k závěru, že vnitrostátní soudy neposkytly dostatečně podrobné odůvodnění svých rozhodnutí nebo nehodnotily projednávaný případ ve světle zásad vyplývajících z jeho judikatury (viz mimo jiné rozsudek ze dne 18. 2. 2020, Makdoudi proti Belgii, č. 12848/15, body 94–98, a rozsudek ze dne 7. 2. 2017; a Lashmankin a ostatní proti Rusku, č. 57818/09 a 14 dalších, bod 454 pro příklady nedostatku „relevantních a dostatečných důvodů“ podle čl. 8 a 11 Úmluvy). Pokud však vnitrostátní soudy pečlivě přezkoumaly skutkové okolnosti, použily relevantní standardy ochrany lidských práv v souladu s Úmluvou a judikaturou Soudu a náležitě zvážily individuální zájmy a veřejný zájem v projednávané věci, Soud by musel mít pádné důvody, aby nahradil jejich závěry svým vlastním hodnocením (viz například s ohledem na čl. 8 Úmluvy rozsudek velkého senátu ze dne 9. 7. 2021, M. A. proti Dánsku, č. 6697/18, bod 149).

169. Pokud jde konkrétně o čl. 10 Úmluvy, Soud očekává od vnitrostátních soudů, že při vyvažování dotčených práv nebo zájmů budou postupovat v souladu s kritérii stanovenými v jeho judikatuře. Zdůrazňuje, že nedostatky nebo mezery v odůvodnění rozhodnutí vnitrostátních soudů jej již v minulosti vedly k závěru o porušení tohoto ustanovení, a to buď proto, že takové nedostatky mu znemožnily účinně přezkoumat, zda vnitrostátní orgány správně použily kritéria stanovená v jeho judikatuře, nebo proto, že vnitrostátní soudy tyto standardy uplatnily nedostatečně, a neposkytly tak „relevantní a dostatečné“ důvody pro napadený zásah (viz například rozsudek ze dne 17. 4. 2018, Ergüdoğan proti Turecku, č. 48979/10, bod 33; a rozsudek ze dne 28. 8. 2018, Ibragim Ibragimov a ostatní proti Rusku, č. 1413/08 a 28621/11, body 106–111). V některých kontextech, pokud vnitrostátní orgány provedly vyvažování v souladu s kritérii vyplývajícími z judikatury Soudu, musí mít Soud závažné důvody, aby nahradil jejich závěr svým vlastním hodnocením [viz rozsudek velkého senátu ze dne 7. 2. 2012, Von Hannover proti Německu (č. 2), č. 40660/08 a 60641/08, body 106–107; a rozsudek ze dne 18. 1. 2011, MGN Limited proti Spojenému království, č. 39401/04, body 150–155].

170. Jelikož se však projednávaná věc týká omezení svobody projevu soudce a s ohledem na významné postavení soudní moci mezi státními orgány v demokratické společnosti a rostoucí význam ochrany nezávislosti soudnictví musí Soud podrobit důvody tohoto omezení a jeho přiměřenost přísnému přezkumu (viz Baka, cit. výše, bod 165). V projednávané věci to znamená, že vnitrostátním orgánům náleží pouze úzký prostor pro uvážení při posuzování, zda zásah namítaný stěžovatelem podle čl. 10 Úmluvy odpovídal „naléhavé společenské potřebě“ a byl přiměřený sledovanému legitimnímu cíli.

171. V projednávané věci není pochyb o tom, že vnitrostátní orgány, a zejména Nejvyšší soud, se snažily použít judikaturu Soudu v dobré víře a ve světle obecných zásad a kritérií existujících v relevantní době. Soud však podotýká, že zvláštní rysy projednávané věci mu umožnily upevnit a upřesnit obecné zásady vyplývající z jeho judikatury týkající se ochrany a omezení svobody projevu soudců a státních zástupců na sociálních sítích a zároveň zpřesnit parametry vyvažování dotčených

práv a zájmů (viz body 145–165 výše). Úkolem Soudu je proto v souladu se zásadou subsidiarity aplikovat na projednávaný případ soubor přezkumných kritérií definovaných výše a postupně přezkoumat jednotlivá kritéria ve světle konkrétních okolností případu a důvodů uvedených vnitrostátními orgány, zejména Nejvyšším soudem (viz, pro obdobný přístup, Halet, cit. výše, bod 178).

172. Ačkoli byla obě vyjádření stěžovatele vnitrostátními orgány analyzována společně v rámci kárného řízení, které vedlo k uložení jediné sankce za výroky obsažené v obou příspěvcích, Soud konstatuje, že se liší svým obsahem i kontextem ... Považuje proto za vhodné při použití kritérií uvedených v bodech 145–165 výše posoudit každé vyjádření samostatně, pokud to jejich zvláštní povaha vyžaduje.

(i) Obsah a forma vyjádření

(α) První vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 9. 1. 2019)

173. Vláda uvedla, že vyjádření stěžovatele se netýkaly fungování justice, ale sporu mezi dvěma veřejnými orgány (ministerstvem obrany a kanceláří prezidenta) ohledně prodloužení funkčního období náčelníka generálního štábu armády – tedy politické otázky, která mohla být předložena soudům ... Stěžovatel naproti tomu tvrdil, že jeho vyjádření se týkalo potřeby dodržovat zásadu dělby moci v demokratickém státě na pozadí sporu mezi kanceláří prezidenta a ministerstvem obrany o jmenování nového náčelníka generálního štábu armády ...

174. Na základě spisu Soud konstatuje, že stěžovatel se zveřejněním příspěvku ze dne 9. 1. 2019 na své facebookové stránce nepochybně zapojil do politické kontroverze ... Jak již Soud uvedl, samotná existence kontroverze však sama o sobě nebrání soudci nebo státnímu zástupci vyjádřit názor na otázku veřejného zájmu, která se v takovém kontextu může objevit (viz body 151 a 152 výše).

175. Podle názoru Soudu lze výroky stěžovatele, podle nichž by hrozilo ohrožení ústavní demokracie v případě, že by veřejné instituce podléhaly politické kontrole, chápat jako snahu bránit ústavní pořádek a zachovat nezávislost institucí demokratického státu. Jednalo se tedy o hodnotové soudy, jejichž pravdivost ze své podstaty nepodléhá dokazování (viz Morice, cit. výše, bod 126). Pokud jde o otázku, zda měly tyto hodnotové soudy dostatečný „skutkový základ“, Soud konstatuje ... že kárné orgány nezpochybnily tvrzení stěžovatele, že ve společnosti probíhala rozsáhlá veřejná debata o prodloužení funkčního období náčelníka generálního štábu armády ... Nejvyšší soud dále uvedl, že napadené výroky nelze posuzovat z hlediska jejich skutkového základu, neboť ani on, ani kárný orgán nebyly příslušné rozhodovat o otázkách skutkových a právních, jichž se týkaly veřejně vyjádřené názory stěžovatele. Přesto konstatoval, že z disciplinárního hlediska představovala vyjádření stěžovatele „osobní názor“ (... viz též bod 201 níže).

176. V odůvodnění rozhodnutí vnitrostátních orgánů o omezení svobody projevu stěžovatele nic nenasvědčuje tomu, jak by jeho výroky mohly narušit řádné fungování vnitrostátní justice nebo poškodit důstojnost soudcovské funkce či důvěru veřejnosti, kterou musí soudnictví vzbuzovat (viz Simić, cit. výše, body 35–36).

177. V této souvislosti Soud připomíná, že očekává od vnitrostátních soudů, že při vyvažování dotčených práv a zájmů použijí kritéria stanovená v jeho judikatuře, a že nedostatky v odůvodnění rozhodnutí vnitrostátních soudů mohou Soudu zabránit v účinném přezkumu toho, zda vnitrostátní orgány tyto standardy správně použily (viz bod 169 výše).

178. Pokud jde o formu vyjádření, Soud konstatuje, že stěžovatel položil řadu otázek týkajících se zásahu armády, které bylo možné vykládat různými způsoby ... Nejvyšší soud vyložil vyjádření tak, že

stěžovatel naznačoval možnost nasazení armády v ulicích jako řešení k zachování ústavní demokracie ... Podle vlády představoval příspěvek stěžovatele zveřejněný v kontextu politického sporu „výzvu k boji“ za zachování demokracie ... Stěžovatel naproti tomu tvrdil, že jeho záměrem bylo vyzvat čtenáře, aby si představili situaci, kdy by armáda jednoho dne zasáhla v ulicích proti vůli lidu pod záminkou ochrany demokracie ...

179. V této souvislosti Soud opět zdůrazňuje, že používání nejasného jazyka v příspěvcích soudce nebo státního zástupce na sociálních sítích může být problematické, zejména pokud mohou čtenáři takové výroky chápat jako podněcování - byť nepřímé - k nenávisti nebo násilí (viz bod 156 výše). Ačkoli by tedy bylo vhodnější, aby stěžovatel použil jasnější formulace, které by vyloučily různé interpretace, je třeba konstatovat, že odkazy na armádu v jeho příspěvku v podstatě vyjadřovaly - v rétorické podobě - jeho obavy z rizika politického vlivu na tuto instituci. Vzhledem k tomu, že neexistují žádné důkazy o tom, že by stěžovatel chtěl čtenáře podněcovat k pouličním protestům nebo k použití násilí, ani že by jeho výroky takový účinek skutečně vyvolaly, nejsou tyto odkazy na armádu, byť mohou být nejednoznačné, samy o sobě dostatečné k narušení rovnováhy mezi mírou, v níž se stěžovatel jako soudce mohl zapojit do života společnosti, a potřebou, aby při výkonu svých funkcí zůstal - a byl také vnímán jako - nezávislý a nestranný (viz bod 153 výše).

(β) Druhé vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 10. 1. 2019)

180. Druhé vyjádření stěžovatele obsahovalo hypertextový odkaz na zpravodajský web, na němž byl zveřejněn článek s rozhovorem se státním zástupcem C. S. o tom, jak státní zastupitelství postupuje v trestních věcech a s jakými obtížemi se státní zástupci při vyřizování přidělených případů potýkají. Tento odkaz doprovodil stěžovatel stručným komentářem „A tady máme státního zástupce, který má v žilách krev (*sânge în instalație*) ...“, v němž ocenil odvahu dotyčného státního zástupce, který se odvážil otevřeně hovořit o propuštění nebezpečných vězňů, o legislativních iniciativách týkajících se justice, s nimiž nesouhlasil, a o „lynčování“ soudců a státních zástupců ...

181. Podle názoru Soudu není pochyb o tom, že vyjádření stěžovatele - které představovalo vyjádření souhlasu s obsahem uvedeného článku a zejména s názory vyjádřenými státním zástupcem C. S. ohledně problémů, jimž v té době čelili rumunští soudci a státní zástupci - se týkalo otázek veřejného zájmu, konkrétně legislativních reforem justice. Šlo tedy o otázku související s fungováním justice, která podle čl. 10 požívá vysokého stupně ochrany (viz ... 144 a 151 výše).

182. Pokud jde o formu vyjádření, Soud konstatuje, že rumunský výraz „*sânge în instalație*“, který stěžovatel v tomto příspěvku použil, byl hlavním důvodem, proč mu vnitrostátní soudní orgány uložily kárné provinění ... Překlad tohoto výrazu byl navíc před velkým senátem předmětem sporu mezi stranami ...

183. Vnitrostátní orgány jsou bezpochyby v lepším postavení než Soud, aby porozuměly určitým výrazům a vyjádřením a posoudily jejich význam i záměr v konkrétním případě a zejména aby posoudily, jak je může chápat široká veřejnost (viz *mutatis mutandis* Panioglu, cit. výše, bod 116; ...). Nelze vyloučit, že jediný výraz použitý soudcem nebo státním zástupcem může sám o sobě odůvodnit sankci, pokud použitý tón nebo jazyk postrádá zdrženlivost a opatrnost, které jsou nezbytné k ochraně důstojnosti soudnictví. V projednávané věci však vnitrostátní soudní orgány nevysvětlily, jakým způsobem dotčený výraz „výrazně překročil meze náležité zdrženlivosti spojené s výkonem funkce“, kterou stěžovatel zastával (viz Panioglu, cit. výše, body 40 a 117), ani proč byl natolik závažný, aby odůvodňoval sankci (viz bod 134 výše).

184. Takové vysvětlení by mohlo předejít sporu, který před Soudem vznikl ohledně významu a míry nevhodnosti tohoto výrazu. Zatímco podle vlády šlo o hrubý a vulgární výraz používaný nevzdělanými osobami, stěžovatel tvrdil, že tomu tak není, neboť byl již dříve používán v médiích politiky a

veřejnými činiteli ... V této souvislosti Soud odkazuje na své výše uvedené závěry (viz body 169 a 177 výše) týkající se následků nedostatků v odůvodnění rozhodnutí vnitrostátních soudů při vyvažování dotčených práv a zájmů.

(ii) Kontext výroků stěžovatele a postavení, v němž je učinil

(α) První vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 9. 1. 2019)

185. Výroky stěžovatele bylo možné rozumně chápat jako snahu bránit demokratický pořádek, neboť upozorňovaly na ústavu a na potřebu zachovat dělbou moci. Byly učiněny v kontextu debaty o otázce veřejného zájmu, konkrétně o prodloužení funkčního období náčelníka generálního štábu armády, které vyvolalo institucionální spor mezi ministerstvem obrany a kanceláří prezidenta a stalo se předmětem široké mediální pozornosti ...

186. V této souvislosti Soud připomíná, že v situacích, kdy je demokracie nebo právní stát vážně ohrožen, mohou soudci vystoupit v otázkách veřejného zájmu a vyjádřit názory na otázky, o nichž má veřejnost legitimní zájem být informována (viz bod 152 výše). Výroky učiněné v takovém kontextu zpravidla požívají vysoké ochrany podle čl. 10 Úmluvy (viz body 150 a 154 výše).

187. V rozhodné době stěžovatel – který vyjadřoval své názory v rámci své činnosti zaměřené na osvětu v oblasti lidských práv ... – nezastával žádnou vedoucí funkci v justičním systému a nebyl ani mluvčím svého soudu ani předsedou profesního sdružení. Tato okolnost jej však nezbavovala ochrany svobody projevu podle čl. 10 Úmluvy, která náleží všem soudcům a státním zástupcům, pokud nejsou překročeny její meze (viz body 159 a 160 výše).

188. Soud dále konstatuje, že vyjádření stěžovatele se netýkalo žádného „probíhajícího“ soudního řízení ... Příspěvek byl zveřejněn ještě před zahájením soudního řízení týkajícího se politického sporu, na který reagoval ... Samotná skutečnost, že tisk již dříve zmínil možnost zahájení soudního řízení, jak poukazovala vláda, nepostačuje k závěru, že stěžovatel jednal neobezřetně. Jiný závěr by znamenal, že vždy, když politická nebo jiná kontroverze přitáhne mediální pozornost, existuje „riziko soudního řízení“, což by mohlo nepřiměřeně omezit možnost soudců a státních zástupců vykonávat svobodu projevu ve smyslu čl. 10 Úmluvy ...

(β) Druhé vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 10. 1. 2019)

189. Vnitrostátní soudní orgány se omezily na konstatování, že použití rumunského výrazu „*sânge în instalație*“ stěžovatelem postačuje k závěru o jeho kárné odpovědnosti (viz ... a 181 výše). Neanalyzovaly však napadené výroky v celkovém kontextu, v němž byly učiněny (viz rozsudek ze dne 8. 7. 2008, Vajnai proti Maďarsku, č. 33629/06, bod 53), ani neposoudily, zda měl dotčený výraz pouze stylistickou funkci (viz rozsudek ze dne 8. 6. 2010, Gül a ostatní proti Turecku, č. 4870/02, bod 41; a rozsudek ze dne 22. 11. 2016, Grebneva a Alisimchik proti Rusku, č. 8918/05, bod 52, s dalšími odkazy).

190. Stejně jako někteří vedlejší účastníci řízení ... Soud konstatuje, že výroky stěžovatele zjevně spadaly do kontextu veřejné debaty o otázkách veřejného zájmu týkajících se legislativních reforem justice (viz *mutatis mutandis* Žurek, cit. výše, bod 224; Kozan, cit. výše, bod 64; Miroslava Todorova, cit. výše, bod 175; Kövesi, cit. výše, bod 207; a Baka, cit. výše, bod 171). Těmto otázkám věnovala pozornost také Benátská komise ... a Evropská komise ... Vnitrostátní soudní orgány tento kontext při posouzení druhého vyjádření stěžovatele nezohlednily. Tomuto vyjádření proto nevěnovaly pečlivé posouzení, které okolnosti případu vyžadovaly.

191. Pokud jde o postavení, v němž stěžovatel své výroky učinil, Soud konstatuje, že – jak bylo

uvedeno výše (viz bod 187 výše) – stěžovatel vyjádřil osobní názor v rámci své činnosti zaměřené na osvětu v oblasti lidských práv v otázkách týkajících se fungování justice během veřejné debaty. Obecně mu proto náležela širší svoboda projevu.

(iii) Následky výroků stěžovatele

(α) První vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 9. 1. 2019)

192. Je pravda, že zveřejněním příspěvku na Facebooku, kde měl otevřenou a veřejně přístupnou stránku (viz Kozan, cit. výše, bod 66), stěžovatel přijal určitá rizika spojená s používáním internetu, kde se výroky – včetně nenávislných projevů nebo výzev k násilí – mohou šířit mimořádně rychle a ve velkém rozsahu (viz Sanchez, cit. výše, body 161–162; viz též bod 143 výše). Jak však Soud uvedl výše, vyjádření stěžovatele neobsahovalo žádnou výzvu k násilí ani k lidovému povstání, která by od něj vyžadovala zvláštní zdrženlivost nebo opatrnost (viz rozsudek ze dne 28. 8. 2018, Savva Terentyev proti Rusku, č. 10692/09, bod 79; a rozhodnutí ze dne 18. 5. 2021, Savcı Çengel proti Turecku, č. 30697/19, bod 35). Přestože vyjádření stěžovatele nesouviselo přímo s fungováním justice, jeho výroky – které lze chápat jako obranu ústavního pořádku – byly zcela legitimní (viz body 150 a 152 výše).

193. Ačkoli se Nejvyšší soud ve svém rozsudku pokusil identifikovat negativní následky facebookového příspěvku stěžovatele ... omezil se pouze na hodnocení formy a tónu jeho výroků. Nezabýval se jejich analýzou v národním kontextu, v němž byly učiněny, ani neodůvodnil závěr, že vyjádření poškodilo důstojnost soudcovské funkce (viz ... bod 175 výše; viz též *mutatis mutandis* Savva Terentyev, cit. výše, bod 82).

194. V každém případě Soud konstatuje, že ve spise není nic, co by potvrzovalo tvrzení, že vyjádření stěžovatele narušilo nezávislost a nestrannost soudnictví, právo na spravedlivý proces nebo důvěru veřejnosti v soudnictví ... Samotná skutečnost, že výroky stěžovatele byly předmětem některých tiskových článků a údajně „vedly čtenáře ke spojení s jinými historickými událostmi“ ... sama o sobě nestačí k poškození důstojnosti jeho soudcovské funkce ani nestrannosti a nezávislosti justice.

(β) Druhé vyjádření (zveřejněné stěžovatelem dne 10. 1. 2019)

195. Soud konstatuje, že druhé vyjádření – stejně jako první – bylo zveřejněno na facebookové stránce stěžovatele, která byla veřejně přístupná a dostupná neomezenému počtu uživatelů (viz Kozan, cit. výše, bod 66; a *mutatis mutandis* Sanchez, cit. výše, body 161–162, citované v bodě 143 výše).

196. Toto druhé vyjádření – které se týkalo fungování justice, a tedy otázky veřejného zájmu – neobsahovalo žádné pomlouvačné ani nenávislné výroky ani výzvy k násilí, jejichž šíření nebo dostupnost na internetu by mohly vyvolat legitimní obavy o důstojnost jeho soudcovské funkce (viz body 180–181 výše).

197. Ačkoli se zdá, že Nejvyšší soud považoval vyjádření za poškozující důstojnost soudcovské funkce stěžovatele a nestrannost a nezávislost justice vzhledem k použití rumunského výrazu „*sânge în instalație*“, zůstal neurčitý, pokud jde o jeho konkrétní následky (viz bod 183 výše). Ve spise není nic, co by podporovalo tvrzení, že dotčené vyjádření skutečně narušilo nestrannost a nezávislost justice nebo důvěru veřejnosti v soudnictví a dosáhlo takové závažnosti, aby bylo možné uložit sankci ...

(iv) Závažnost sankce

198. Soud nejprve konstatuje, že vnitrostátní orgány uložily stěžovateli jedinou sankci – snížení platu o 5 % po dobu dvou měsíců – za výroky, které učinil ve dvou příspěvcích zveřejněných na své

facebookové stránce, aniž by uvedly, jakým způsobem každý z těchto příspěvků přispěl ke zjištěnému kárnému provinění a k celkové uložené sankci.

199. Jak bylo uvedeno výše, výroky stěžovatele v obou příspěvcích se týkaly otázek veřejného zájmu, o nichž má veřejnost legitimní zájem být informována (viz body 152 a 196 výše). Výroky učiněné v takovém kontextu zpravidla požívají vysokého stupně ochrany podle čl. 10 Úmluvy (viz bod 150 výše).

200. Ačkoli uložená sankce nebyla nejpřísnější ... byla způsobilá potenciálně odradit stěžovatele od podobných výroků v budoucnu. Navíc mohla mít odrazující účinek na celé profesní prostředí (viz bod 164 výše).

(v) Dodržení procesních záruk

201. Soud konečně konstatuje, že výroky stěžovatele obsažené ve dvou příspěvcích zveřejněných na jeho facebookové stránce byly předmětem jediného kárného řízení. Toto řízení zahájila soudní inspekce z vlastního podnětu v den zveřejnění druhého příspěvku. Následně pokračovalo před Kárnou komisí pro soudce při Nejvyšší radě soudnictví, která kárný návrh uznala a uložila stěžovateli sankci. Řízení bylo ukončeno rozsudkem Nejvyššího soudu, který odvolání stěžovatele zamítl jako nedůvodné.

202. Je třeba poznamenat, že stěžovatel měl možnost předložit své argumenty a důkazy jak před soudní inspekci, tak před Kárnou komisí pro soudce při Nejvyšší radě soudnictví, což je nezávislý a nestranný orgán (viz rozsudek ze dne 17. 1. 2023, Catora proti Rumunsku, č. 30745/18, body 36–39; srovnej rozsudek ze dne 21. 2. 2023, Catană proti Moldavsku, č. 43237/13, body 75–85). Vnitrostátní systém rovněž umožnil stěžovateli přezkum dotčeného opatření dalším nezávislým a nestranným orgánem, a to Nejvyšším soudem, který byl příslušný posoudit zákonnost a odůvodněnost opatření uloženého Kárnou komisí pro soudce při Nejvyšší radě soudnictví a případně je zrušit (... srovnej Eminaġaoġlu, cit. výše, bod 150; a Kövesi, cit. výše, body 157–158).

203. Přesto je třeba v projednávané věci konstatovat, že ačkoli k tomu měly možnost, ani Kárná komise pro soudce při Nejvyšší radě soudnictví ani Nejvyšší soud neposoudily, zda hodnotové soudy obsažené v prvním vyjádření stěžovatele měly dostatečný skutkový základ (viz bod 175 výše ... viz Catora, cit. výše, body 37, 44, 54 a 56).

204. Vnitrostátní soudní orgány dále neuvedly, jak konkrétně podle jejich názoru rumunský výraz „*sânge în instalație*“ použitý ve druhém vyjádření „výrazně překročil meze náležité zdrženlivosti spojené s výkonem funkce“, kterou stěžovatel zastával (viz bod 183 výše). Nezabývaly se ani kontextem, v němž stěžovatel tyto výroky učinil (viz bod 185 výše), a omezily se pouze na konstatování, že samotné použití dotčeného výrazu postačuje k odůvodnění sankce. S ohledem na tyto skutečnosti má Soud pochybnosti o kvalitě a rozsahu soudního přezkumu provedeného v projednávané věci, který se nejeví jako dostatečný (viz Catora, cit. výše, body 47–56).

(vi) Závěr

205. S ohledem na výše uvedené Soud dospívá k závěru, že výroky stěžovatele v obou příspěvcích zveřejněných na jeho facebookové stránce nebyly způsobilé narušit potřebnou rovnováhu mezi mírou, v níž se stěžovatel jako soudce mohl zapojit do života společnosti při obraně ústavního pořádku a státních institucí, a potřebou, aby při výkonu své funkce zůstal – a byl také vnímán jako – nezávislý a nestranný. Ať již v prvním vyjádření, jehož cílem byla obrana ústavního pořádku a zachování nezávislosti státních institucí, nebo ve druhém vyjádření, které se týkalo fungování justice, se jednalo o výroky k otázkám veřejného zájmu, o nichž má široká veřejnost legitimní zájem být

informována. V odůvodnění rozhodnutí vnitrostátních orgánů o omezení svobody projevu stěžovatele není nic, co by přesvědčivě vysvětlovalo, jak jeho výroky údajně narušily řádné fungování vnitrostátní justice a poškodily důstojnost soudcovské funkce či důvěru veřejnosti v soudnictví.

206. Po zvážení všech dotčených zájmů a s přihlédnutím k obsahu a formě obou vyjádření stěžovatele, kontextu jejich zveřejnění, jejich následkům, postavení, v němž je stěžovatel zveřejnil, povaze a závažnosti uložené sankce i jejímu odrazujícímu účinku na celé profesní prostředí, jakož i k procesním zárukám poskytnutým stěžovateli, má Soud za to, že napadený zásah nebyl založen na „relevantních a dostatečných“ důvodech, a tudíž neodpovídal „naléhavé společenské potřebě“.

207. Došlo tedy k porušení čl. 10 Úmluvy.

VÝROK

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD:

1. *Prohlašuje*, deseti ku sedmi hlasům, že došlo k porušení čl. 10 Úmluvy

(...)

(Zpracovala: Mgr. Žofie Čermáková)

^[1] Při posuzování rumunského výrazu *sânge în instalație* vznikla neshoda mezi stranami, co se týče jeho významu. Vláda ve svém vyjádření uvedla, že vhodné přiblížení významu by byla fráze „mít koule“.